

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

**Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ,
Τουριστική Νομοθεσία και
Οργάνωση Εργοδοτικών
και Συλλογικών Φορέων**

ΤΟΜΟΣ Β

**Οργάνωση και Λειτουργία
Οργανισμών και Φορέων
του Τουρισμού**

ΑΡΒΑΡΕΣΟΣ
ΚΡΙΣΤΙΔΟΥ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΜΑΝΑΤΖΜΕΝΤ,
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΟΔΟΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Οργάνωση και Λειτουργία
Οργανισμών και Φορέων
του Τουρισμού

Copyright © 1999
Για την Ελλάδα και όλο τον κόσμο
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
Οδός Παπαφλέσσα & Υψηλάντη, 26222 Πάτρα
Τηλ: (061) 314094, 314206, Φαξ: (061) 317244
Eapjk@pat.forthnet.gr

ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΤΟΥ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

του Τόμου

Οργάνωση και Λειτουργία Οργανισμών και Φορέων του Τουρισμού

Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος για την επιστημονική επιμέλεια του υλικού
Πάρις Τσάρτας

Επιστημονικός Επιμελητής
Ευδοκία Μανώλογλου

Συγγραφή	Κριτική Ανάγνωση
Στέλιος Βαρβαρέσος	Μάριος Σωτηριάδης
Αγνή Χριστίδου	Ελισάβετ Χατζηνικολάου

Επιμέλεια στη Μέθοδο της Εκπαίδευσης από Απόσταση
Μόιρα Χιλλ

Γλωσσική Επιμέλεια
Ευαγγελία Λουτριανάκη

Φιλολογικός Έλεγχος
Ζωή Κατσιμπούρα

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Νίκος Λεοντόπουλος

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Ζαμπία Καζάνα

Συντονισμός ανάπτυξης εκπαιδευτικού υλικού
και γενική επιμέλεια των εκδόσεων

ΟΜΑΔΑ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΟΥ ΕΑΠ / 1997-1999

ISBN: 960-538-043-9

*Σύμφωνα με το Ν. 2121/1993
απαγορεύεται η συνολική ή αποσπασματική
αναδημοσίευση του βιβλίου αυτού ή η αναπαραγωγή του
με οποιοδήποτε μέσο, χωρίς την άδεια του εκδότη.*

ΕΑΠ
337
ΒΑΔ

Αριθμός εισαγωγής7269/03

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Τ.Ε.Ε. ΑΘΗΝΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Αρ. Εισ. 59953

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων

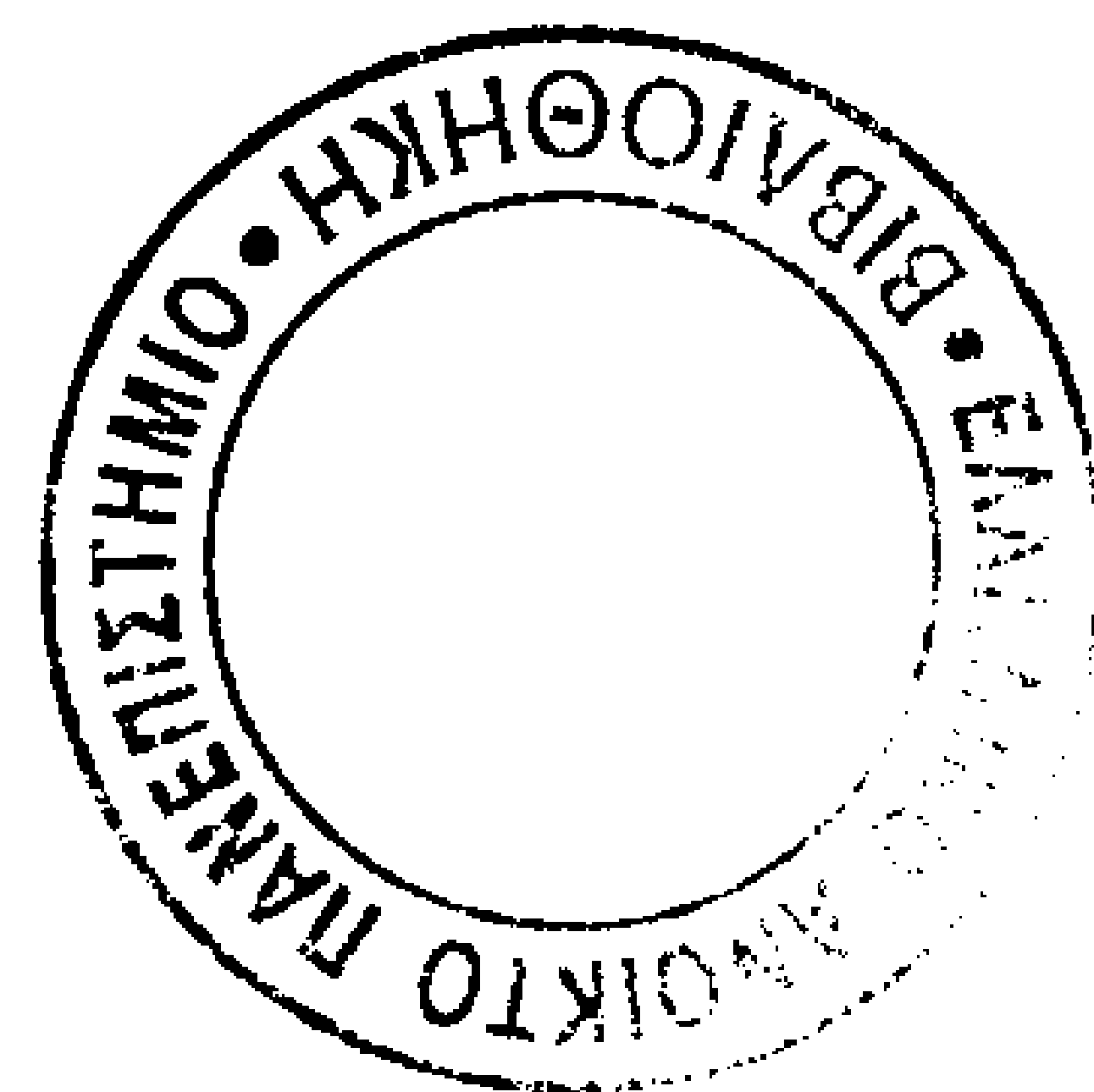
ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

**Γενικές Αρχές Μάνατζμεντ,
Τουριστική Νομοθεσία και
Οργάνωση Εργοδοτικών
και Συλλογικών Φορέων**

ΤΟΜΟΣ Β

**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

ΠΑΤΡΑ 1999

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
-----------------	----------

Π. Τσάρτας

Μέρος Α

Οργάνωση και Λειτουργία Συλλογικών Τουριστικών Φορέων

Σπ. Βαμβαρέσος

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εννοιολογικές προσεγγίσεις και ιστορική αναδρομή των συλλογικών φορέων τουρισμού (Σ.Φ.Τ.)	11
--	-----------

Σκοπός	11
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	11
Έννοιες-Κλειδιά	11
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	12
	Ενότητα 1.1
Τουρισμός και συλλογικοί φορείς τουρισμού	13
	Ενότητα 1.2
Η ανάγκη δημιουργίας των συλλογικών φορέων τουρισμού	16
	Ενότητα 1.3
Ορισμοί – Οριοθετήσεις	18
	Ενότητα 1.4
Ιστορική αναδρομή	19
1.4.1 Οι αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί και οργανώσεις	19

1.4.2 Διεθνείς και περιφερειακοί μη αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί και οργανώσεις	22
Σύνοψη	25
Παράρτημα: Απάντηση σε Άσκηση Αυτοαξιολόγησης –	
Απαντήσεις σε Δραστηριότητες	26
Βιβλιογραφία	29
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	30

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Οργάνωση και λειτουργία των συλλογικών φορέων τουρισμού (Σ.Φ.Τ.) 31

Σκοπός	31
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	31
Έννοιες-Κλειδιά	31
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	31

Ενότητα 2.1

Η οργάνωση των συλλογικών φορέων τουρισμού	33
--	----

Ενότητα 2.2

Οι δομές οργάνωσης	36
--------------------------	----

Ενότητα 2.3

Διακρίσεις των συλλογικών φορέων τουρισμού	40
Σύνοψη	44
Παράρτημα: Απάντηση σε Άσκηση Αυτοαξιολόγησης –	
Απαντήσεις σε Δραστηριότητες	45
Βιβλιογραφία	48
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ελληνικοί και διεθνείς συλλογικοί φορείς τουρισμού 51

Σκοπός	51
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	51
Έννοιες-Κλειδιά	51

Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	52
-------------------------------	----

Ενότητα 3.1

Ελληνικοί συλλογικοί φορείς τουρισμού	53
3.1.1 Το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος (Ξ.Ε.Ε.).....	54
3.1.2 Ο Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.).....	56
3.1.3 Οι μη αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί τοπικού ενδιαφέροντος	59

Ενότητα 3.2

Οι διεθνείς μη κυβερνητικοί φορείς (Δ.Μ.Κ.Φ.)	62
3.2.1 Οι Δ.Μ.Κ.Φ. που σχετίζονται με τα γραφεία ταξιδιών και τους tour-operators	63
3.2.2 Οι Δ.Μ.Κ.Φ. που σχετίζονται με τις μεταφορές	66
3.2.3 Οι Δ.Μ.Κ.Φ. που σχετίζονται με την ξενοδοχία και τα εστιατόρια	67
3.2.4 Οι Δ.Μ.Κ.Φ. που σχετίζονται με την Κοινωνία, τον Πολιτισμό και την Επιστήμη	69
3.2.5 Οι Δ.Μ.Κ.Φ. που σχετίζονται με τον συνεδριακό τουρισμό.....	71
Σύνοψη	73
Παράρτημα: Απαντήσεις σε Δραστηριότητες	74
Βιβλιογραφία.....	76
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη.....	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Διακυβερνητικοί τουριστικοί οργανισμοί, διεθνείς και περιφερειακοί αμιγείς και μη αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί **79**

Σκοπός	79
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	79
Έννοιες-Κλειδιά	79
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	80

Ενότητα 4.1

Οι διακυβερνητικοί αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί.....	81
4.1.1 Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (Π.Ο.Τ. ή W.T.O. ή Ο.Μ.Τ.).....	81
4.2.1 Διεθνείς περιφερειακοί οργανισμοί τουριστικής συνεργασίας.....	86

Ενότητα 4.2

Οι διακυβερνητικοί μη αμιγείς τουριστικοί οργανισμοί	88
4.2.1 Οι διεθνείς οργανισμοί που λειτουργούν στο πλαίσιο του συστήματος οργάνωσης των Ηνωμένων Εθνών	89
4.2.2 Οι περιφερειακοί οργανισμοί	94
Σύνοψη	97
Παράρτημα 1: Απαντήσεις σε Δραστηριότητες	98
Βιβλιογραφία.....	100
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη.....	101
Συνομογραφίες Μέρους Α.....	102

Μέρος Β

Οργάνωση και Λειτουργία Εργοδοτικών Τουριστικών Φορέων (Ε.Τ.Φ.)

Α. Χριστίδου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Οργανωτική δομή και δράση των Εργοδοτικών Τουριστικών Φορέων (Ε.Τ.Φ.) **107**

Σκοπός	107
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	107
Έννοιες-Κλειδιά	107
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις.....	107

Ενότητα 5.1

Γενικά περί εργοδοτικών οργανώσεων	109
5.1.1 Θεωρητικές προσεγγίσεις	109
5.1.2 Νομοθετικό πλαίσιο	110

Ενότητα 5.2

Ταυτότητα των Ε.Τ.Φ.	112
5.2.1 Ποιες εργοδοτικές οργανώσεις κατατάσσονται στους τουριστικούς φορείς	112
5.2.2 Διακρίσεις των Ε.Τ.Φ.	113
5.2.3 Καταστατικοί σκοποί των Ε.Τ.Φ.	119

	Ενότητα 5.3
Εσωτερική λειτουργία των Ε.Τ.Φ.	121
5.3.1 Μέλη	121
5.3.2 Πόροι των Ε.Τ.Φ.	123
5.3.3 Όργανα διοίκησης των Ε.Τ.Φ.	124

	Ενότητα 5.4
Δραστηριότητες των Ε.Τ.Φ.	128
5.4.1 Συμμετοχικοί θεσμοί	128
5.4.2 Υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τα μέλη	133
Σύνοψη	137
Παράρτημα: Απάντηση σε Άσκηση Αυτοαξιολόγησης –	
Απαντήσεις σε Δραστηριότητες	138
Βιβλιογραφία	143

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Οι Ε.Τ.Φ. ως κοινωνικοί εταίροι 145

Σκοπός	145
Προσδοκώμενα Αποτελέσματα	145
Έννοιες-Κλειδιά	145
Εισαγωγικές Παρατηρήσεις	145

	Ενότητα 6.1
Ε.Τ.Φ. και συλλογικές ρυθμίσεις στον ελλαδικό χώρο	147
6.1.1 Γενικό νομοθετικό πλαίσιο	147
6.1.2 Συλλογικές συμβάσεις εργασίας του τουριστικού τομέα	149
6.1.3 Περιεχόμενο των Σ.Σ.Ε. του τουριστικού τομέα	152

	Ενότητα 6.2
Οι Ε.Τ.Φ. και ο κοινωνικός διάλογος σε ευρωπαϊκό επίπεδο	156
6.2.1 Ο κοινωνικός διάλογος στην Ευρωπαϊκή Ένωση	156
6.2.2 Η συμμετοχή των ευρωπαϊκών Ε.Τ.Φ. στον κοινωνικό διάλογο	157

	Ενότητα 6.3
Οι Ε.Τ.Φ. και η διεθνής διάσταση των εργασιακών σχέσεων	
στον τουριστικό τομέα	161

Σύνοψη.....	165
Παράρτημα 1: Απάντηση σε Άσκηση Αυτοαξιολόγησης –	
Απαντήσεις σε Δραστηριότητες.....	166
Βιβλιογραφία	170
Οδηγός για Περαιτέρω Μελέτη	171
Συνομογραφίες Μέρους Β.....	172

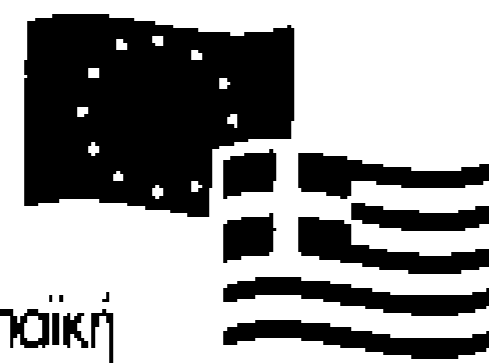
ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το εγχειρίδιο αυτό έχει ως στόχο την ανάλυση της λειτουργίας των φορέων οι οποίοι σχετίζονται με την οργάνωση και τη διαχείριση του τουρισμού. Οι φορείς αυτοί, ειδικότερα την τελευταία εικοσαετία, έχουν: α) αυξηθεί σε αριθμό, β) εξειδικευθεί σε αντικείμενο δράσης, γ) αποκτήσει έναν κυρίαρχο ρόλο στη γενικότερη λειτουργία του τουρισμού, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, δ) συμβάλει στη θεσμική οργάνωση αλλά και την επέκταση του τουρισμού στον διεθνή χώρο.

Στο πρώτο μέρος αναλύονται τα χαρακτηριστικά και η λειτουργία των συλλογικών φορέων τουρισμού (Σ.Φ.Τ.). Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται αρχικά στην εννοιολογική προσέγγιση του όρου «Συλλογικοί Φορείς Τουρισμού» και στη σχέση των φορέων αυτών με τη γενικότερη λειτουργία του τουρισμού. Καταγράφει επίσης την ιστορική πορεία συγκρότησης και λειτουργίας των συλλογικών φορέων τουρισμού, καθώς και τις ανάγκες οι οποίες οδήγησαν στην ανάπτυξή τους. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην οργάνωση των Σ.Φ.Τ. και ειδικότερα στους τύπους λειτουργιών αυτών των φορέων καθώς και στις δομές της οργάνωσής τους. Στη συνέχεια αναλύονται οι διαφορετικοί τύποι φορέων με βάση τη διάκριση του γεωγραφικού χώρου όπου δραστηριοποιούνται (κόσμος-χώρα, περιφέρεια-νομός). Το τρίτο κεφάλαιο εξετάζει αρχικά τους ελληνικούς Σ.Φ.Τ., όπως το Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος, τον Σύνδεσμο Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων, καθώς και μη αμιγείς τουριστικούς οργανισμούς τοπικού ενδιαφέροντος. Κατόπιν αναλύονται τα χαρακτηριστικά της οργάνωσης των Διεθνών μη Κυβερνητικών Φορέων (Δ.Μ.Κ.Φ.), οι οποίοι σχετίζονται με τα γραφεία ταξιδιών και τους tour-operators, με τα ξενοδοχεία και τα εστιατόρια, με τις μεταφορές, με τα συνέδρια καθώς και με την κοινωνία, τον πολιτισμό κ.λπ. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο του πρώτου μέρους αναλύονται αρχικά τα χαρακτηριστικά των διακυβερνητικών αμιγών τουριστικών οργανισμών (Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού, διεθνείς περιφερειακοί οργανισμοί τουριστικής συνεργασίας κ.ά.). Κατόπιν αναλύονται τα χαρακτηριστικά των διακυβερνητικών μη αμιγών τουριστικών οργανισμών (Οργανισμοί που λειτουργούν στο πλαίσιο του Ο.Η.Ε., περιφερειακοί οργανισμοί κ.ά.).

Στο δεύτερο μέρος (το οποίο αποτελείται από τα Κεφάλαια 5 και 6) αναλύονται τα χαρακτηριστικά των Εργοδοτικών Τουριστικών Φορέων (Ε.Τ.Φ.). Συγκεκριμένα, στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύονται αρχικά τα ιδιαίτερα οργανωτικά χαρακτηριστικά και το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των Ε.Τ.Φ. Στη συνέχεια καταγράφονται οι καταστατικοί σκοποί των Ε.Τ.Φ., οι εργοδοτικές οργανώσεις οι οποίες κατατάσσονται σε αυτούς και οι διακρίσεις των Ε.Τ.Φ. Κατόπιν αναλύεται η εσωτερική λειτουργία τους (μέλη, πόροι, όργανα διοίκησης) καθώς και οι εν γένει δραστηριότητές τους και οι υπηρεσίες που παρέχονται προς τα μέλη τους. Στο έκτο κεφάλαιο εξετάζεται ο ρόλος των Ε.Τ.Φ. ως κοινωνικών εταίρων στην ανάπτυξη και διαχείριση του τουρισμού. Ειδικότερα επισημαίνεται ο ρόλος τους: α) στο πλαίσιο των ρυθμίσεων που προκύπτουν από τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας, β) στη διαδικασία του κοινωνικού διαλόγου στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γ) στη διεθνοποιημένη διάσταση των εργασιακών σχέσεων στον τουριστικό τομέα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Β' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Συγχρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή
Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Δ/νση V.

ISBN 960-538-043-9

9 789605 380434 >